

# SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanilla (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 231.

V Ljubljani, v torek 7. oktobra 1884.

Letnik XII.

## Nemška propaganda med učitelji.

Spis nemške „Kölnische Zeitung“, ki smo ga v soboto priobčili, sicer pravi, da je Kranjska za nemštvo zgubljena in da nemški „Schulverein“ menda že sam obupuje nad našo deželo. Nam se pa dozdeva, da se je to nalašč v omenjeni časnik tako pisalo, da bi Slovenci postali nekako malomarni, češ, saj je nevarnost že minula in Nemci sami že spregledujejo, da je njih prizadevanje pri nas zastoj. Ravno v novjšem času došla so nam iz dveh nasprotnih krajev poročila, ktera pričajo, da veliko-nemška stranka nemškega „Schulvereina“ rok križem ne drži, ampak da je začela s ponovljeno močjo rovatiti zlasti med našimi učitelji.

Z Gorenjskega se nam poroča, da se med tamšnjimi učitelji kolportira nemški koledar „Deutsche Warte, Kalender für das deutsche Volk auf das Jahr 1885“, tiskan v Borni in Lipsiku; ob enem se nam je poslal en iztis te knjižure, ki mrgoli lažnjivih poročil, in ktere spisi zadevajo večidel le delovanje nemškega „Schulvereina“ po slovanskih deželah. Tudi slovenskih pokrajin večkrat omenja, in sicer jako zlobno in lažnjivo, kakor priča poročilo o delovanju nemškega „Schulvereina“ v Črnomlji. Na strani 21 namreč pripoveduje, da je hotel Dunajski „Schulverein“ v kranjskem mestu Črnomlji za otroke tam naseljenih Nemcev, ki so večidel obrtniki in delavci, napraviti nemško ljudsko šolo, ker so bili otroci v nevarnosti, da bi se v slovenski mestni šoli čisto ne poslovenili! Vodja in učitelji mestne šole so prepovedovali otrokom celó zunaj šole nemški govoriti, in katehet jim je vsaki dan priporočal, da naj le slovenski molijo, zakaj nemške molitve Bog ne sliši, ker od Nemcev in Judov neče nič vedeti. Dunajski „Schulverein“ je vse potrebno vkrenil, da bi tam napravil nemško šolo, pa le z veliko težo se mu je posrečilo pri nekemu kupecu najti sobo, ki je bila za šolo pripravna. Komaj se je pa po mestu zvedelo, da se ima v hiši nemškega kupca napraviti nemška šola, dobil je od Slovencev mnogo pretečih pisem, in nobenega Slo-

venca ni bilo več v njegovo štacuno. Kupec je bil v skrbéh zaradi svoje kupčije in se je branil v svoji hiši dovoliti napravo nemške šole; drugega prostora pa ni bilo mogoče najti. Med tem je pa tudi že prišel nemški učitelj iz Gradca ter je ostal v neki nemški gostilni v Črnomlji. Komaj se je to zvedilo, zbrala se je slovenska druhal (kako lepo! Vr.), učitelju zagodla mačkino pesem, ter pobila okna gostilne, kar je gostilničarja pripravilo, da je učitelja prosil, naj si drugod išče stanovanja. Ko se je ta pritožil pri županu, ki je seveda tudi Slovenec, mu je mestni glavar smeje odgovoril: „Ja, glejte, tukaj v naši slovenski Kranjski o Nemcih nihče neče nič vedeti. Zakaj pa pri svojih Nemcih ne ostanete. Tukaj le vznemirjate ljudstvo.“ Nemški učitelj je moral odriniti, ne da bi bil kaj opravil. Zdaj pa vprašamo: Kdaj se je kaj takega godilo v Črnomlji? Pisatelj neki dr. ph. Schuchardt iz Rötha na Saksionskem je morda čul nekaj zvoniti o šoli na Maverli in hajd sestavil omenjeni spis, ki tako lažnjivo obira narodno mestice Črnomeljsko.

Na strani 43 se jezi zaradi poslovenjenja dežele štajarske in tarna, „da so večina Štajarske in Koroške, potem vsa Kranjska, Goriška, Gradiška in Istra s svojim prehodom do jadranskega morja za nas — to je za nemško cesarstvo — zgubljene, in vendar smo te dežele, ki so nekdanj spadale k nemški zavezi, pravi pisatelj, že od nekdanj imeli za našo postavno in pravno dedščino. Pa storili bomo, kar le moramo, da bodo naši stiskani (!) rojaki v teh deželah ki so in ostanejo v resnici starodavna nemška dedščina, prav kmalo deležni obilnih dobrot nemškega „Schulvereina“, ki je po pravici naš ponos in naša nada za prihodnost nemškega naroda.“

Navadno se trdi in tudi v odgovoru na interpelacijo g. poslanca Kluna in tovarišev gledé nemškega „Schulvereina“ se je v našem deželnem zboru pred nekimi letmi reklo, da „Schulverein“ skrbi samo za šolske zadeve. Zdaj pa se čedalje očitneje kaže, da je to veliko-nemško društvo v prvi vrsti politično društvo, ki bi vse slovanske dežele spravilo pod jarem veliko-nemškega kraljestva. Skrajni čas bi moral toraj za naše vladne kroge biti, da bi temu društvu strogo na péte stopili, in ne dopuščali

naših krajev pripravljati za nemško prusjaštvo. Na strani 73 namreč naravnost pravi, da Dunajski „Schulverein“ je brat Berolinskega društva, toraj nikakor ne more veljati zgovor, da ima pač Berolinski „Schulverein“ politične namene, Dunajski pa ne; drug družemu delata v roke dobro vedoč, da bosta skupno žela, kar vsak za-se seje.

Na strani 44 čenčá o slovenskem ali vendskem jeziku, češ, da ga narod ne umé, in da bode preteklo 50 do 100 let, preden se bo ljudstvo poprijelo jezika, v katerem so pisane šolske knjige. Na strani 67 zopet razpravlja razmere na spodnjem Štajarskem in priporoča štajarskim Nemcem, naj se zahtevam naroda slovenskega krepke vstavljajo, ker so oni izvoljeni, da bodo Nemštvo zopet zasejali na Kranjsko, Ogersko in Hrvatsko, in da bodo vstanočili nemško moč na jadranskem morji. Na strani 86 zopet govori o razmerah slovenskih in vnovič sanjari, da bo prišel čas, ko bodo zopet nemške ladije gospodovale po jadranskem morji in nemške železnice drdrale proti vzhodu. Jezi se, da niso namesto v Černovicah v Gorici napravili nemške univerze, da Gorica ni več nemška in krvave solze pretaka zaradi Maverla, Drage itd. Na strani 95 še enkrat omenja dežele Kranjske, in priporoča Nemcem, naj obiskujejo Kočevje in južne nemške kraje ležeče ob jadranskem morji.

Ta koledar, kakor sem rekel, se je razširjal med učitelji; prišel je menda brezplačno v deželo, in na zavitku stoji s svinčnikom zapisano: „Zur gütigen geeigneten Gemeinde- und Schul-Vertheilung.“ Koliko se jih je razdalo, ne vemo, to pa vemo, da ta propaganda ni edina, ki se je začela delati za nemštvo med našimi učitelji, ampak da moremo poročati še o neki drugi.

Meseca avgusta bila je v Kočevji okrajna šolska konferenca, ktere se je vdeležil tudi okrajni šolski nadzornik pl. Gariboldi. Ko je bila konferenca končana, imeli so gg. učitelji skupen obed in po obedu obligatni ples, ki ga je pričel g. okrajni šolski nadzornik z neko učiteljico. Nikakor ne zavidamo gg. učiteljem zabave, a tega vendar ne moremo potrditi, da bi se hodili zabavat na javne stroške. Okrajne šolske konference so brez vsake koristi; to

15.

## LISTEK.

### Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Ob nedeljah je šel z dijaki tudi profesor v cerkev. Ko so enkrat cerkev belili, ostala je tudi v nedeljo dolga lestvica na steni prislonjena. Vsi dijaki so že bili na svojih prostorih, kar profesor dolgo lestvo zapazi. Čeravno je bila dobro prislonjena in še z močnimi vrvmi privezana, obšla je profesorja vendar grozna misel, da bi se utegnila lestva prevreči in njega in njegove dijake potolčiti. Morali so toraj vsi ondi blizu lestve prostore zapustiti, le Gašpar je ostal na svojem prostoru blizu lestve ter se še predrznil njo stresti, češ saj trdno stoji. „Boš mi pustil lestvo pri miru?“ zakriči profesor v svojem strahu, pozabivši da je v cerkvi; „kako lahko bi se prevrgla in nas vse pobila.“

„To ni mogoče, odgovarja Gašpar, saj je trdno privezana.“

„Marš semkaj, drzni fant!“ zapove prestrašeni profesor ter ga pusti za kazen med celo božjo službo sredi cerkve klečati. Stari gospod pa je celi čas s saboj godrnjal in mrmral, da so ljudje z glavami majali in mislili; ta pa gotovo nori.

To sicer ni bilo res, ali ko je iz cerkve šel, potožil se je znanemu mestjanu, rekoč: „Vi si ne morete misliti, kakšne strahé sem danes prestal, ker ta ničvredni Gašpar je tako lestvo tresel, da se je cela cerkev majala.“

Domači zapor je dobil Gašpar mnogokrat za kazen, pa zato se ni dosti zmenil.

Nekega dne po zimi pa spet nekaj naredi, in vsled tega je nastal med profesorjem in njim hud prepir, v katerem pa je bil Gašpar popolnoma premagan in za kazen čez poldne v luknjo zaprt. „Čaj, ti brezbožni fant, kriči profesor nad njim, ker imaš tako dolg jezik in vse potrebno poštenje do mene, svojega profesorja opuščáš, boš danes čez poldne ob kruhu in vodi zaprt, da boš imel čas premišljevat svojo hudobijo in priložnost spoznati, da se ti je treba pobiljšati.“

Gašpar se na to globoko prikloni ter gre za

„familijasom“ v luknjo. To je bila snažna sobica, lepo zakurjena in svetla; tudi kruh je bil dober in voda studena. Gašpar se je toraj prav zadovoljno smeji, ko „familijas“ sobico zapre, zažvižga nektere vesele, poznej pa tako resno premišljuje o svojem poboljšanju, da zaspi in se še-le prebudi, ko je spet „familijas“ s ključem zaročljil in mu odprl. Profesor se ni malo začudil, ko zlcčinec veselega obraza predenj stopi. „Zdi se mi celó, reče mu, da se drzneš po prestani kazni še veseliti in šaliti.“

„To je le znamenje hvalečnosti“, odgovori Gašpar priklonivši se; „kajti z zaporom se mi je velika dobrota skazala, in jaz bi prav ponižno prosil, da bi me blagovolili vsak dan čez poldne zapreti.“

„Gašpar, Gašpar! nikar se z menoj ne šali“, svari ga profesor.

„Kdor se misli poboljšati, se ne šali z resnimi rečmi; hočem toraj g. profesorju resnično povedati, zakaj je meni zapor velika dobrota. Jaz imam do doma skoro uro hodá, toraj mi zapor prihrani dve uri hodá, kar mojim raztrganim škornjem dobro dene; potem moram doma dve deklici podučevati, kar je zavoljo njunih slabih glav hujše, kakor drva

pripoznavajo modri in previdni učitelji sami, in denar, ki se za nje daje, je prav po nepotrebnem zavržen in bi se prav lahko za kaj boljšega obrnil. Za šolo bi bilo bolje, ko bi okrajni šolski nadzornik, kadar obišče šolo, imel obširno konferenco z učiteljem ali učitelji šole, ki jo obišče. Takrat zamore učitelje opomniti na napake, ki jih je zapazil, na potrebe, ki jih tirja poduk itd. Pri drugem obiskovanju se prepriča, se je li to zgodilo, ali ne, in vé, kaj mu je treba storiti. V ta namen je pa potrebno, da gg. okrajni nadzorniki šole res tudi obiskujejo, ne pa tako, kakor je v Kočevskem okraji, kjer nekatere šole po dve ali tri leta niso vidile okrajnih nadzornikov. Kočevski okraj je namreč že od nekdaj tako srečen, da ima svojega nadzornika v Ljubljani; in ker je daljava med Kočevjem, še bolj pa med posameznimi šolami in Ljubljano jako velika, in ker ima okrajni šolski nadzornik tudi svoje opravke, pač ne more dostikrat obiskati svojih okrajev in šole le malo vedó, da imajo nadzornika. Iz tega pa sledi, da za šolstvo ni dobro, ako nadzornik tako daleč proč prebiva, in ima z lastno šolo dovolj opraviti, ampak da je najbolje, ako je v sredini svojega okraja. Še manj pa se more odobriti, da okrajni nadzornik okrajno konferenco tako rekoč presnuje v javno zabavo.

Toda Kočevska konferenca ni bila samo zaradi tega znamenita, ampak je še bolj zaslovela zaradi neke brošure, ki se je pri tej konferenci med učitelji razširjala, in ki ima naslov: „Die Lage der Deutschen in Krain. Vortrag gehalten im Vereine zum Schutze deutscher Interessen im Auslande zu München am 7. März 1884 von Dr. Wilhelm Rohmeder.“ Ta brošura mrgoli laži in psok na vladne kroge, na g. deželnega predsednika itd., v zvezde pa kuje Linhardta, Pirkerja in druge. Celó nemški učitelji so morali pritrditi, da je laž, kar se pripoveduje n. pr. o Stari cerkvi, češ, da tam spovedujejo, pridigujejo in krščanski nauk učé slovenski. Obseg te brošure ima veleizdajske namene in okrajno glavarstvo jo je zaradi tega izročilo okrajni sodnji v Kočevji, ktera je pričela preiskavo zaradi razširjanja te grde nemške spake. Oba tukaj navedena dogodka pričata, da nemški „Schulverein“ in velikonemški agitatorji posebno svoje oči obračajo na učitelja, in da je vsled tega neobhodno potrebno, da tudi slavna vlada in da pošteni narodnjaki svojo posebno pozornost obračajo ravno na nemški „Schulverein“.

## Deželni zbor kranjski

imel je danes, 7. oktobra, ob 10. uri dopoludne svojo osmo sejo. Ko se prebere in potrdi zapisnik zadnje seje, se oglasi g. Luckmann in dokazuje, da je prav imel, da je oni dan očital mestnemu magistratu gledé volilnega imenika velikega posestva, in zahteva, da mora g. deželni glavar pokarati g. župana, ker mu je očital zlobno obrekovanje.

G. deželni glavar odgovarja, da je omenjene besede preslišal, in da ne more g. župana pokarati, ker ga ni tukaj, obžaluje pa, da so se rabile te besede, ako so se sploh rabile.

Baron Apfaltrern vstane in pravi, da ni dvoma, da so se te besede rabile, in ako g. deželni glavar ne bo pokaral govornika, potem je to

cepiti. Doma se ne utegnem učiti, v zaporu pa imam zato mir in čas; tú je bilo lepo toplo, doma pa moram dostikrat zmrzovati; kruha in vode sem imel zadosti, doma pa včasih tudi nič boljšega in nič več ne dobim. Toraj je zapor za-me velika dobrota in lepo prosim, da bi me večkrat v zapor obsoditi blagovolili.“

Profesor nad temi besedami začuden roke vije in kriči: „O ti nesrečni fant, ki ti je zapor mesto sramotne kazni zaželjena milost! To je že narobe svet. „Familijs“ ogenj v peči ugasni, in nepoboljšljiv Gašpar mora za kazen vsak dan domu iti.“

Tako se je godilo Gašparju in mislim, da mu ne boš njegove sreče zavidal. V dijaškem življenji se najde marsikteri kamen, ob kterega se dijak spodtakne ter pade, zlasti če ga profesor ljubeznjivo ne vodi. Profesor pa ne sme nad dijakom obupati, če tudi včasih burke vganja in knjige bolj varuje, kakor je treba, ako le nima spridenega srca in hudobne volje. Tega Gašpar ni imel, zato je še iz njega vendar nekaj postalo.

(Dalje prih.)

znamenje, da manjšina v deželni hiši nima zadostnega varstva in da bo v tem slučaju vedela, kaj ji je storiti.

G. deželni glavar odgovarja, da bo on manjšino vedno branil, kakor tirja postava. S tem je bila ta reč dognana. Razne peticije in došli dopisi se izročé raznim odsekom.

Poročilo deželnega odbora o sistemiziranji plače za deželnega koncipista se izroči finančnemu odseku, potem pa se nadaljuje posebna obravnava o agrarnih razmerah in se nasveti o dednem pravu na kmetih in o kmetijskih domovih sprejmó brez ugovora po predlogu gospodarskega odseka. (Objavili smo jih že v petek. Vredn.)

Gledé pristojbin pa se oglasi g. Robič ter stavi sledeči predlog:

K 1. točki naj se dostavi:

„Plačilni nalogi naj se izdelujejo tako, da se sprevidi iz njih na prvi pogled, koliko pristojbine, od ktere reči, in na kateri podlagi se je za vsako stranko odmerilo. Iz plačilnega naloga, ki ga prejme glavni prejemnik ali dedič premoženja in je za skupni znesek pristojbine odgovoren, naj se naredi izpisek in izroči vsakemu deležniku o deležu kteri ga zadene.“

Za njim poprime besedo g. Kersnik (čigar govor objavimo jutri), ter predlaga sledeči dostavek: k 1. resoluciji naj se na koncu dostavi: „in da se bodo vedno ozirali na določbe finančnega ministerskega ukaza z dne 23. avgusta 1855, št. 13060.“

Oglasi se še g. Robič, za njim pa govori poročevalec g. Svetec ter omenja, kako različno se godi pri določbi pristojbin po izročitvi posestev v življenji in po smrti po raznih deželah, kar je ravno pripravilo odsek, da nasvetuje resolucijo (v „Slovenecu“ zadnjič priobčeno). Dostavek g. Kersnika podpira, samo priporoča, naj se prične z besedami „to je“ namesto z „in“. Resolucija 1. se na to sprejme z dostavkom gosp. Kersnika, ter se zdaj glasi:

„Prečastiti gospod c. k. deželni predsednik se prosi, naj on blagovoli posredovati pri finančnih uradih, ako treba pri vis. finančnem ministerstvu, da se bo odstotna pristojba od izročitev, ki se naredé med stariši in otroci v življenji merila ravno tako, kakor od teh izročitev, kadar se zgodé zaradi smrti, to je, da se bodo finančni uradi vedno ozirali na določbe finančnega ministerskega ukaza z dne 23. avgusta 1855 št. 13060.“

Ravno tako se sprejme dostavek g. Robiča, in sledeč predlog odsekov:

„Deželnemu odboru pa se nalaga, da izroči te prošnje gosp. c. kr. deželnemu predsedniku.“

Drugi nasvet odsekov se glasi:

„Deželnemu odboru se nalaga, da pošlje peticijo do državnega zbora, da se v pristojbinski noveli sklenejo polajšila za kmetiska posestva in to

- a) pri izročitvah med živimi enako, kakor pri onih zaradi smrti;
- b) da se štempeljske pristojbe za zneske, ki niso nad 50 gld., tudi ne v prepirnih in zemljeknjižnih rečeh znižajo na 12 kr. od vlog in na 10 kr. od prilog in rubrik.“

G. Robič k točki a) nasvetuje sledeči dostavek, ki ga podpira tudi gosp. poročevalec: „in sicer po 1½% od nepremakljivega premoženja in to tudi takrat, kadar njegovo vrednost presegajo izgovorjeni deleži in dolgovi. Pri določevanju vrednosti dotičnega premoženja pa v ta namen nima vplivati starišem izgovorjeni ali izpoznani živež in se toraj nima kapitalizirati.“

G. poročevalec Svetec se strinja s tem dostavkom in točka se sprejme z dostavkom gosp. Robiča.

Zatem se oglasi baron Schwegel, ki vidi, da so nasveti jako pomenljivi. Polemizirati s prejšnjimi govorniki, pravi, neče, dasi bi g. Notranjskemu poslancu (dr. Vošnjaku) lahko odgovoril, da ravno svobodna načela so kmeta rešila iz podločnosti grajščakov z zemljišno odvezo in iz spon nevednosti s šolami. Konečno omenja velikih občinskih pašnikov, ki ne dajejo dosti vžitka, ter priporoča sledečo resolucijo:

„Deželnemu odboru se naroča, da naj v prihodnji sesiji na podlagi prejšnjih obravnav deželnega zbora in v soglasji z državno postavo z dne 7. junija 1883, št. 92, 93 in 94 predloži pripravne postavne načrte o razdelitvi pašnikov, o zložitvi zemljišč in gozdov, kakor tudi o razdelitvi skupnih zemljišč.“

Gosp. deželni predsednik omenja, da je že vlada na to obrnila svojo pozornost in da je letos predložila že več postav, ki imajo namen pomagati kmetijstvu. Tudi gledé nasvetovanih zadev si bo prizadevala vstrezati izraženim željam. (Dobro.) Gosp. Detela omenja, da deželni odbor zato ni izdelal načrtov, ker je vedel, da dotične predloge pripravlja vlada, ki je bila v ta namen sklicala več enkét. — Gosp. Svetec zoper nasvetovano resolucijo barona Schwegelna nima nič ugovarjati, pač pa mu odgovarja gledé njegovih besed o svobodi. Narodna stranka je bila zmerom vneta za napredek, nasprotna stranka pa je imela svobodo samo na jeziku, v dejanjih pa ne, in ona je zatirala slovensko narodnost. (Oho! na desni.)

Pri glasovanji se sprejme točka b) po nasvetu odsekovem in ravno tako resolucija gosp. barona Schwegelna.

Gosp. Robič nasvetuje potem še sledečo točko c): „Da se strankam ne nakladajo kazni, kadar se pri uradnem preiskovanji o zadevi prave porabe koleka na aktih javnih uradnih in javnih naprav zasledijo pomanjkljivosti o porabi koleka, ampak od njih zahteva le doplačilo primanjkljaja.“

Gosp. Svetec se s tem dotavkom strinja, ki se potem tudi sprejme.

Gosp. Grasselli na to poprime besedo in prosi dovoljenja, da bi smel v prihodnji seji odgovarjati g. Luckmannu, ker mora tudi prej čitati in v roke dobiti pisma, na ktera se je g. Luckmann skliceval.

(Konec prih.)

## Politični pregled.

V Ljubljani, 7. oktobra.

### Notranje dežele.

Vpeljava novega volilnega reda po *trgovinskih zbornicah* ali razrušenje dosedanjih, po starem volilnem redu sestavljenih in naprava novih, v ktere se bodo vmestili tudi mali trgovci in obrtniki, kteri po novi postavi pripadajo tječaj, vzbudilo je po celi Avstriji prav srčno zadovoljnost, le pri nemško-liberalcih ne. Vzrok je znan in se mu praktična izvršitev ravnopravnosti pravi. Liberalni Nemci, ki se dandanes po svojih glasilih tej novotariji vpirajo, so že od svojega rojstva vajeni tako ravnati, da sebi meso, drugim pa kosti privoščijo. Za konservativce sploh, za Slovane pa še posebej mislijo tisti ljudje še dandanes, da je že zadosti, če se jim pravice le na papirji priznajo in še za tiste se moramo šentano puliti z njimi. Kar je pa več, zdi se jim od sile in o tem nečejo ničesar vedeti. Seveda bodo po novi postavi v trgovinske zbornice z mešanimi narodnostimi narodne večine prišle, kajti dosednji umetno sestavljeni volilni red, ki je vedno le Nemca za roko vodil, se bo v nič pogreznil, na njegovem mestu se bo pa novi volilni red razcvetal, ki se bo po eni strani na pravico, po drugi na enakopravnost opiral. Tako je prav, tako mora tudi biti. Časi so minuli, ko je Nemec jedel, Slovan se je pa samo obližoval in slino požiral. Današnji čas zahteva na vso moč praktične izvršitve mutastih paragrafov, ki nam toliko lepega kažejo. Zato se tudi čisto nič vstrašili nismo, ko smo čuli, da je Ljubljanska kupčijska obrtnijska zbornica razpuščena, če tudi bodo naši trgovci in obrtniki z volitvijo zopet dokaj posla imeli, ki so komaj volili.

Liberalni *Nemci v Čedah* so zopet za velikansko veleizdajsko nakano bogateji ki bode morda vendar slavni vladi oči odprla, kakošni tiči da so tisti ljudje. Večkrat bila nam je že priložnost omenjati ultra-nemškega mesta Liberec (Reichenberg) v severnih Čedah. Našim čitateljem bo ono še posebno v spominu od poslednje interpelacije Matušove v českom deželnem zboru gledé stiskanja in preganjanja Čehov ondi. Toraj že vedó pri čem da so, ako je o Libereci govorjenje. Minoli teden zbrali so se Liberski mestni očetje in sklenili, da povabijo iz Prusije nemško-protestantovsko „Gustav-Adolfovo“ društvo v Liberec, kjer naj svoj prvi sedaj na dnevnem redu stoječi občni zbor napravi. Ali več dragi čitatelj, kaj je to „Gustav-Adolfovo“ društvo? To je zveza najbolj zagrizenih nemških protestantov, ki celó svoje sorojake — nemške katolike smrtno sovražijo in so jim že mnogo hudega učinili. Nič manj sovražni niso katoliški Avstriji in njeni rodni družini Habsburški. Take ljudi liberalni Nemci toraj v Avstrijo vabijo in se hočejo z njimi bratiti! Nadjati se je pač, da se bo vrla česka katoliška duhovščina skupno proti takemu podjetju dvignila in ga že v kali zatrla, preden mu bo mogoče strupeno seme po česki zemlji zatrositi. Pač žalostno znamenje za nemške liberalce po Čedah, da jih smrtno sovraštvo do Čehov celó veleizdajstvu v naročje tira in se ga kar nič ne sramujejo!

## Vnanje države.

Ruski listi, zlasti oni, o katerih se trdi, da so vladi blizostojeci in prijazni, omenjajo s pravo radostjo zveze in prijateljstva, ki se je v Skiernievicah napravila. Posebno jih veseli, da ste **Avstrija** in **Rusija** dobri prijatelji, kakor ste poprej bili že Nemčija in Rusija. Gledé razmer, ki so bile med posamičnimi državami, je bil položaj za Bismarcka mnogo vgodnejši v Skiernievicah, kakor pa oni Kalnokya, kajti med Nemčijo in Rusijo so bile po mnenju „Mosk. Vedomosti“ le mržnje osebnega značaja, med Avstrijo in Rusijo pa bi bile one lahko stvarni značaj zadobile. Naj že bo, kakor hoče, tako ali tako; resnica je, da danes leto osorej tudi politične razmere med Rusijo in Nemčijo niso imele ravno z rožicami poslanega. Saj se še dobro spominjamo, kako so ravno lansko leto o tem času ob rusko-nemški meji s sabljo rožljali, da čisto malo je manjkalo, in vže bi bili nemški vojaki svoje puške nabijali; ruski kozaki so se pa po rusko-poljski naseljevali polk za polkom tako na gostu, da bi bil lahko s sulico drug družega dosegel. Med Avstrijo vsaj na videz v politiki sploh znanih takih razmer ni bilo. Če se pa trden mir napravi tim boljše je za nas in za Ruse.

**Republikanci v Bruselji** so od dne do dne bolj predrzni. Rekli smo že, da je vrednik Marchi republikanskega dnevnika „National“ dobil od vlade povelje, ki mu ukazuje v 24. urah Bruselj zapustiti. Na sv. Mihela zvečer se je odločil „nehvaležni“ Belgiji, kjer njegovim rožicam zavidna vlada ne privoši dobrodelnih solnčnih žarkov, hrbet obrniti. Preden pa gré, zbere še nekaj svojih zvestih — framasonov, ki so ondi najboljše zavezniški socialistov in tisti so pa zopet najzvestejši republikanci, okoli sebe pri banketu. Taisti so si najeli godbo, s katero so šli pred vredništvo „Nationala“, kjer so svirali, peli marzelezo in vpili „živila republika“. Od ondodotali so se na kolodvor, kjer so zopet marzelezo zapeli; ondi jim je redarstvo vrata zastopilo, kar pa ljutih republikancev nikakor ni oviralo, da ne bi bili peli zopet marzeleze in pa najnovejše framasonske:

„Quand le jour doit-il naître  
Ou chacun dira: Moi.  
Je suis mon propre maître  
Et mon pape et mon roi?“  
(„Kedaj se rodil bo le dan,  
Ko vsakdo bo rekel: Jaz  
Sem sam svoj gospod  
In sam svoj papež in kralj.“)

Poslednjo pesem so peli tudi, kadar so izročili liberalnemu županu Bulsu časten prekoramen trak. Eden izmed framasonov pa je samozavestno zaupil navdušen od framasonske prostosti: „Rajši hočemo Turki biti, kakor bi bili papisti (papežu vdani)“. — To smo že zdavnej vedeli, tedaj s to izjavo niso nič novega povedali. Povemo pa to tudi našim brezvernim liberalcem, kajti oni še tega ne vedo ali se pa pačijo, kakor bi tega ne vedeli.

Sto in dvajset **Alzaco-Lorenov** in 20 gospi zbralo se je zvečer na 1. oktobra v Parizu pri „Velikem Orijentu“ na obed v spomin priklopa Alzacije-Lorene k Francoski pred 203 leti. Po Angleškem in v Afriki živeči Loreni, ki nečejo nemški vojaki biti in so se zaradi tega rajši odtegnili iz doma ter v Francoski legiji tujecev služijo, poslali so priznalne telegrame. Pri obedu vrstile so se napitnice druga za drugo, prva bolj ognjevitá kakor druga. Ker je med vsemi ona Dérouléda najbolj krepka, podati jo hočemo našim čitateljem, da si lahko sami napravijo mero po njem, po katerim jim bo mogoče razmere oceniti, ki vladajo po Francoskem po mnogih krajih še proti Nemčiji. „Štirinajst let, pravi govornik, borimo in vpiramo se že priklopitvi Alzacije-Lorene k Nemčiji. Zveza francosko-nemška je za nas klobuta in se sme po pravici begunstvo iz narodnega taborja imenovati! Napačnih zvez se moramo varovati. Nikakor nečem Jules-Ferryjevega, domoljubja sumničiti, pač pa moram grajati javno njegovo kolonialno politiko. Kar Bismark za nas hoče, je namenjeno vse proti nam. Francoski narod pripravljá se za boj z Nemci in ne za boj s Kitajci. Politika, ki naj nas vodi, naj bo misel na maščevanje! Te ne smemo nikdar pozabiti. Povsod pravijo, da se ne vé, kaj da Francozi prav za prav hočejo. Povem Vam, da odkar smo Nemcem v roko segli, smo povsod sočutje zgubili. Tako pa ne sme ostati. Naše oade morajo se danes ali jutri vresničiti. Tudi na belgiške talmirepublikance se nam ni ozirati. Mi nismo kozmopoliti (doma povsod, doma nikjer) temveč Alzaco-Loreni! Mi hočemo franko-francosko ne pa francosko-nemško zvezo. Jaz pijem toraj na zvezo franko-francosko proti zvezi francosko-nemški!“

Slišalo se je, da bo Bismark zavoljo **egiptovskih denarnih homati** diplomate v Berlinu okoli sebe zbral, da se posvetojujejo, kaj da je storiti; kajti tako, kakor je sedaj ondi, nadalje ne more ostati. Viri za blagajnico, iz katere se je od Evrope garantiran dolg plačeval, so se vsled Nubar-Gladstonovega odloka, da se imajo vsi egiptovski zunanji dohodki tudi v blagajnico finančnega ministerstva stekati, popolnoma osušili in upniki gledajo, od katere strani, da se jim ponudi pomoč. Bismark, rekli so, da jim jo bo menda dal. Kakor pa najnovejša poročila govoré, tudi iz te moke za Egipt ne bo vžitnega kruha. Egiptovski vladi toraj družega ne bo kazalo, ako neče s skupno Evropo opraviti imeti zaradi svojega koraka, katerega seveda je Nubar skoraj bi rekli, iz obupnosti zaradi denarnih zadreg na-

pravil, kakor da se na njene velesile obrne in jih pomoči prosi. Velevlasti ji taista ne bodo odrekale in ji bodo morda še celó sedanjí korak Nubarjev deloma odobrili. Le naj bi velesile pri tem ne pozabile Angležev nekoliko za ušesa prijeti, kajti to so Vam tisti samopridneži, ki so Egipt, pred trohico let še krasno cveteč, v finančnem oziru do čistega na kant spravili. Angleže bi morala Evropa tako priviti, da bi ji za vse zlo odgovor dajali, kar se ga je v Egiptu od Izmail paše semkaj prigodilo; kajti vsega so oni sami krivi. Evropa vsaj jim ni nikdar dajala pooblastila po Egiptu svojih političnih in vojaških kozolcev prevračati.

## Izvirni dopisi.

**Iz Kamniškega okraja, 5. okt.** Beseda besedo dá, pravi star pregovor. Meni pa jo je dal g. Dežman v VI. seji deželnega zbora kranjskega. On zmirom zagovarja svojo edino zveličavno nemščino, naj bode v besedi ali po časnikihi. Pa človek z njo ni tako srečen, kakor on misli, ako zna nemško, družega pa ne, in posebno če je zgubil moralo in krščansko vest, nič mu ne pomaga nemški jezik, naj mu še tako gladko teče. Kolikor je v moji okolici meni dobre znano, jih je mnogo že bilo, pa tudi sedaj jih je še, ki nemški znajo pisati in govoriti, in vendar jim vse to nič ne hasne. Niti g. Dežman, niti druge izdajice se ne spomnijo na nje, da bi jim poslali včasih kateri desetak, potem bi vedeli, da jim nekaj hasne nemščina. — On pravi, da Slovenci gredó na Nemško, da se morajo zato nemščine učiti. Popotniki slovenski, kateri so se iz Nemškega vrnili, pa pravijo drugače: Da če Slovenec pride na Nemško, je le marljiv in vesten, sploh krščanski delavec, da pridno uboga, v slabe družčine ne zahaja, ga imajo mnogo raji, kakor unega, ki zna nemški, pa je drugače pokvarjen in slabega zadržanja.

Ravno tako je tudi pri vojaških novakih. Slovenec se lažje nauči komande, kakor pa Nemec. To pové vsak nepristranski vojak, ko pride domu, da se nemški novaki nič lažje ne učé, prav za prav pa še težje, kakor Slovenci. Da so se pa kranjski, kakor tudi drugi slovenski polki v vojskah vselej posebno vrlo obnašali ter junaško bili za Avstrijo, so presvitli cesar sami priznali in tudi drugi odlični vojskovodje pritrdili.

Sklep: V privatnem in javnem življenji človek povsod to veljá, kar je po nraavnem značaju, bodi-si Slovenec, Lah ali Nemec. Jezik še ni nikogar zveličal, pa tudi nikogar osrečil, če ga ni vodil krščanski značaj. To vam bodi prva resnica. Druga pa je ta: Slovenec, kadar pride v take okoliščine, se nauči povsod deželnega jezika, kjer biva, in ima svoj zaslužek. Zato je sramota za Nemca, da v deželi po 10, 20 let živi, ima tu svojo službo ali zaslužek, ter se debelí pa se deželnega jezika še za silo ne nauči. To je pravo zaničevanje celega naroda, pa zraven tudi grda nehvaležnost.

Za danes naj Vam, g. Dežman, ta odgovor zadostuje. Če drago, pa še pozneje kaj več.

**Iz Višnjegore, 5. okt.** Kakor je „Slovenec“ o svojem času naznanil, je 16. septembra t. l. en del strehe pri farni cerkvi sv. Tilna ogenj pokončal; zavarovana je bila pri banki „Slaviji“. Hitro pride zastopnik imenovane banke, g. Ivan Hribar, škodo cenit, kar je storil pošteno, ter je tudi obdaroval pridne gasilce, ki so obvarovali, da ni vsa cerkev z zvonikom pogorela in da se niso vnele blizo stoječa farovška poslopja.

1. oktobra t. l. nam že imenovana banka pošlje vso odškodnino natanko, kakor je bila škoda cenjena. Tako hitro in pošteno ravnanje priporoča samo po sebi banko „Slavijo“ veliko krepkejše, kakor najlepše besede.

Streho smo začasno z dilami pokrili, na spomlad pa bomo delali, kakor bo konkurenčna obravnava določila.

J. Razpotnik, župnik.

**Iz Maribora, 6. septembra.** (Sadna razstava) sadjerejskega društva za okrajno glavarstvo Mariborsko se je prav dobro obnesla. V isti dvorani, kjer je bila meseca maja razstava domače perutnine, bilo je zdaj od 4.—6. oktobra razstavljeno domače sadje, večidel jabelka, hruške in grozdje, zraven pa tudi nekoliko drugega različnega sadja. Pogled po celi razstavi je naredil na obiskovalce prijeten vtis, zlasti pogled na oddelek sadje- in vinorejske šole v Mariboru, ki je prav lično razstavila najlepše in najzlahtnejše sadje, nad katerim je visel velikansk 60 kilo tehtajoč grozd, ki je bil seveda iz mnogih grozdov umetno sestavljen. Razstave se je

vdeležilo nad 100 sadjerejcev, med temi mnogo učiteljev iz okolice, kar je vse hvale vredno, saj imajo učitelji najlepšo priliko, uspešno razširjati razumno sadjerejo po deželi.

Naj tukaj ob enem omenim, da je početek društvu, ki je to razstavo priredilo, nastal v učiteljskih krogih in ima tudi med učitelji do zdaj največ udov. Predsednik mu je okrajni šolski nadzornik g. Fr. Robič, in v odboru so znani sadjerejci učitelji Fr. Praprotnik, Šteger, Slekovec, Nerat in drugi. Pohvalno je omeniti, da so si odborniki veliko prizadevali, razstavljenemu sadju prava imena pridjati, in v tem oziru je bila razstava za sadjerejce res podučljiva, kajti marsikdo je tukaj našel svojemu sadju pravo ime, katerega do zdaj ni vedel, in zopet je videl lep sad, katerega še nima, in ob enem izvedel, kje da ga dobi. Nekteri razstavjalci so nam tudi pokazali, kako se sadje lepo zloži in kako se za pošiljatev primerno vloži. Pazljivi pregledovalec je tudi opazil, koliki razloček da je med sadjem tiste vrste, ako drevo raste v dobro obdelani ali rodni zemlji.

Danes popoldne so bili izvrstnejši in zaslužnejši razstavjalci z svetinjami, diplomami in darovi odlikovani. Ta odlikovanja je delil predsednik poljedelske družbe v Gradci Washington, ki je v jako navdušenem govoru spodbujal navzoče k razumni sadjereji.

Vinorejska šola v Mariboru ni konkurirala za darila, zato pa je njeno razstavo g. Washington očitno pohvalil. Nocoj bode razstava zatvorjena, jutri pa bo se vse razstavljeno sadje na korist sadjerejskemu društvu prodalo.

Mlademu koristnemu društvu čestitamo, da je takoj s svojim prvim nastopom v javnost doseglo toliki uspeh, da bi njegov trud imel mnogo vspeha za razumno sadjerejo po naši okolici, kakor daleč njegovo delovanje sega, in da bi sčasoma res, kakor je g. predsednik pri otvorjenju in sklepu razstave omenil, Mariborska okolica postala cvetoč sadonosni vrt, ki bi blagodejno vplival tudi na mišljenje in čut prebivalcev, ki bodo v tem vrtu prebivali in ga obdelovali.

## Domače novice.

(Današnja seja deželnega zbora) je trpela od 10. ure dopoldne do dveh popoldne. Dnevni red je bil jako obširen, in je obsegel 22 točkov, izmed katerih jih je bilo rešenih 11, med drugim dve obširni postavi, namreč gledé pogozdovanja Krasa in pa doneskov zavarovalnih družb in društev k stroškom za gasilne straže. Drugih 11 odložilo se je za prihodnjo sejo, ki bo v četrtek 9. oktobra ob 10. uri dopoldne.

(V odbor za vstanovo zveznih posojilnic in hranilnic) na Kranjskem voljeni so gospodje: dr. Vošnjak, Knez, Gnezda, dr. Kotnik in Rohrmann.

(V svet državnih železnic) poklican je za svetnika g. Karl Luckmann, vodja kranjske obrtniške družbe, kedar bo treba o tem ali onem prometa po naših krajih se tikajočem poročati ali pa posvetovati se. Za namestnika mu je imenovan cesarski svetovalec g. Ivan Murnik.

(Vabilo k tretjemu občnemu zboru) Cecilijinega društva Kranjske dekanije dné 9. oktobra 1884 v Šmartnem pri Kranji. Program: I. Pri sv. maši ob 10. uri v farni cerkvi: Festum ss. Dionysii et Sociorum Mart., semidup. 1. Tantum ergo. Compos. A. Foerster (Iz: „Sex Tantum ergo“ šte. 6). 2. Introitus: „Sapientiam sanctorum“. Koral. 3. Kyrie: Ex missa „Jesu Redemptor“, auctore A. Kaim, 4glasno. 4. Gloria in excelsis Deo: Ex „Missa secunda“, auctore Fr. Arnfelser, 3glasno. 5. Graduale: „Anima nostra“. Compos. Franc. Witt, 5glasno. 6. Offertorium: „Exultabunt sancti“. Compos. Franc. Witt, 4glasno. 7. Sanctus, Benedictus in Agnus Dei: Ex missa „Jesu Redemptor“, auctore A. Kaim, 4glasno. 8. Communio: „Dico autem vobis“. Koral. — II. Nagovor predsednikov; poročilo tajnikovo in blagajnikovo. — III. Volitev odbora. — IV. Govori in posamezni nasveti. O d b o r.

(Živina lepega muricodolškega plemena) prodajala se bo na 18. t. m. na dvorišči pri „Bavarskem dvoru“. Na prodaj postavi jo e. kr. kranjska kmetijska družba. H kupčiji se pripuščajo edino le kranjski živinorejci, kateri si bodo lepo živino jako po ceni lahko kupili. Na prodaj bodete dve telici in pet bikov.

(Rojaci, čuvajte se sleparjev!) Po Dolenjskem okoli Krškega je okoli svetega Mihela gosposki oblečen slepar, ki ima kratko črno brado in je nekaj čez 40 let star, po kmetih davke pobiral in je na ta način več kmetov za krvavo zaslužene krajcarje oeciganil. V davčni knjižici jim je potrdil: na račun dneva, na katerega jih je opeharil, in se podpisal: „Dejak s. r.“ Ne zaupajte denarja ljudem, ki ga v imenu gosposke pobirajo, katerih ne poznate. Naj rajši vsak sam pot pod noge vbere in davek odraja v davkariji, sicer se mu primeri, da ga bo dvakrat plačal.

(Sneg) je pobelil od 5. na 6. okt. Karavanke od vrha do srede. Na nekterih krajih, posebno robovih ga je jako na debelo videti. Vsled tega je na Gorenjskem že občutljivo hladno zjutraj in zvečer.

(† Juri Cotelj), duhovnik v pokoju, poznan tudi na Kranjskem, ker je bil lani misar pri knezu Windischgrätzu v Haasbergu, je umrl v Lembachu ter bil 28. sept. slovesno pokopan. R. I. P.

(† France Voh), nekdanji župnik Kostrivniški, sedaj v pokoju pri sv. Petru v Savinjski dolini, je umrl za mrtuždom in bil 2. t. m. pokopan. R. I. P.

(Burja) je bila v nedeljo zvečer po Trstu tako močna, da parniku „Minerva“, došlemu iz Aleksandrije ni bilo mogoče v luko in je moral na morji do zjutraj počakati.

(Mrtvega človeka) potegnili so iz morja v Trstu v soboto dopoldne blizu sv. Andreja pri cesarskem pavilonu. Oblečen je bil po delavski in je moral blizu 36 let star biti. Prenesli so ga k sv. Juštu v mrtvašnico.

(Dva, ki jih ni nič strah), pobrala je pretekli teden Tržaška policija o polunoci v mrtvašnici, ki sta na pričinah spala, kamor mrliče pokladajo.

## Telegrami.

**Lyon, 7. oktobra.** Minulo noč razletela so se okna v orožniški kasarni vsled bombe, ktero je nekdo v okno zagnal in se je razpočila. Bila je napolnjena z bakrom in nasakanim železom. Ubila ni nikogar. Zločinec neznan. Preiskava se je pričela.

**Pariz, 6. okt.** Sénska prefektura hotela se je za razširjanje ceste polastiti žagrada pri cerkvi sv. Nikolaja Deschamps. Dotični pooblastenec prefektov se ni zamogel veljavno izkazati, župnik mu pa vsled tega ni hotel ključev izročiti. Druhal to videti, začela je med popevanjem marzeleze cerkev oskrunjevati.

**Pariz, 6. oktobra.** Admiral Courbet postal se je včeraj premogovih rudnikov pri Kelungu.

**Petrograd, 6. oktobra.** V Saratovem vtrgala se je gora in je celo četrt mesta podsula. Štiri tovarne je hudo poškodovala. O ljudeh se ne sliši, da bi se jih bilo kaj ponesrečilo.

**London, 6. oktobra.** Kitajci so pripravljeni gledé razlike ki je med njimi in med Francozi, podvreči se razsodništvu ptujih držav.

**London, 6. oktobra.** Nubar paša je odgovoril na ugovor, ki so ga velesile v Egiptu vložile, da je oslabei državni zaklad brez ugovora zahteval suspenzijo dohodkov v blagajnico za poplačevanje dolga.

## Poslano.

Gospodom volilcem, ki so se shoda 17. avgusta t. l. v Postojni zavolj volitve deželne poslanca vdeleževali, naznanjam prečastno poročilo, da so Nj. Veličanstvo presviti cesar po gosp. ministerskem predsedniku zaukazali, meni kot prvosedniku volilnega shoda v Postojni, naznaniti Nj. najvišjo zahvalo za preponižno častitko volilnega shoda k Nj. visokemu rojstnemu dnevu.

Visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko mi z dopisom z dné 30. sept. t. l., št. 2280 praes. najvišjo cesarsko zahvalo naznanja in to Vam, gospodje volilni možje, danes po tej poti prijavljam, ker cesarska zahvala zadeva ves shod, ki je na moj predlog enoglasno sklenil, Nj. Veličanstvu preponižno čestitati.

Prosim slovenske časopise, da bi to ponatisnili.

Hrenovice na Notranjskem 7. okt. 1884.

Dr. Jurij Sterbenc,

predsednik bivšemu shodu in dež. poslanec.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.

## Tuji.

4. oktobra.

Pri **Maliči:** Ljud. Goldmann, trg. pot., z Dunaja. — Ferd. Hauser, arhitekt, z Dunaja. — Maks Weiner, ravnatelj, z Dunaja. — Adolf pl. Zabrofski, častnikar, z Dunaja. — Nikolaj Fonque, pomorski častnik, iz Dobrovnika. — Dr. Nikolaj Selak, zdravnik, iz Dubrovnika. — Leopold Karl, c. k. gojzdar, iz Gorice. — Alojzij Beer, c. k. dvorni fotograf, iz Celovca. — Mart. Terpolik, ravnatelj, iz Trbovelj.

Pri **Stonu:** Norbert Sarnthein, trg. pot., iz St. Gallena. J. Vukasović in Lazar Božič, srbska častnika, iz Srbije. — M. Munobanović, zasebnik, iz Srbije. — Miroslav Kaiser, trgovec, z Dunaja. — Josipina Perc, vdova, iz Gradeva. — Ivana Rosenthal, posestnikova hči, iz Löllinga. — J. Kullnig, zasebnica, s hčerjo, iz Lerchenhofa. — Dr. Klemenčič, kr. okr. sodn. pristav, s soprogo, iz Varaždina. — Julij Ziermann, nadgozdar, iz Tržiča.

## Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

7. oktobra.

|                                      |           |     |
|--------------------------------------|-----------|-----|
| Papirna renta po 100 gl.             | 80 gl. 95 | kr. |
| Sreberna „                           | 82 „ 10   | „   |
| 4% avstr. zlata „renta, davka prosta | 102 „ 80  | „   |
| Papirna renta, davka prosta          | 95 „ 90   | „   |
| Akcije avstr.-ogerske banke          | 860 „ —   | „   |
| Kreditne akcije                      | 282 „ 80  | „   |
| London                               | 121 „ 80  | „   |
| Srebro                               | — „ —     | „   |
| Ces. cekini                          | 5 „ 77    | „   |
| Francoski napoleond.                 | 9 „ 68    | „   |
| Nemške marke                         | 59 „ 75   | „   |

Od 6. oktobra.

|                                 |                  |     |
|---------------------------------|------------------|-----|
| Ogerska zlata renta 6%          | 122 gl. 75       | kr. |
| „ „ 4%                          | 93 „ 15          | „   |
| „ papirna renta 5%              | 88 „ 85          | „   |
| Akcije anglo-avstr. banke       | 200 gl. 104 „ 40 | „   |
| „ Länderbanke                   | 100 „ 75         | „   |
| „ avst.-oger. Lloyd v Trstu     | 555 „ —          | „   |
| „ državne železnice             | 304 „ —          | „   |
| „ Tramway-društva velj. 170 gl. | 213 „ —          | „   |
| 4% državne srečke iz l. 1854    | 250 gl. 124 „ 75 | „   |
| 4% „ „ 1860                     | 500 „ 135 „ 50   | „   |
| Državne „srečke „ iz l. 1864    | 100 „ 171 „ 50   | „   |
| „ „ „ 1864                      | 50 „ 171 „ —     | „   |
| Kreditne srečke „ „             | 100 „ 176 „ 50   | „   |
| Ljubljanske srečke              | 20 „ 23 „ —      | „   |

## Umrli so:

4. oktobra. Viljem Elöre, užitninskega nadpaznika sin, 5 let, Cesta na Rudolfovo železnico št. 12, davica.

5. oktobra. Albert Plahutnik, kramarjev sin, 9 mesecev, Tržaška cesta št. 19, božjast. — Franc Ambrožič, c. kr. deželne vlade oficijal, 48 let, Židovske ulice št. 8, Aortinens officienz. — Franca Trost, delavčeva žena, 35 let, Dunajska cesta št. 21, jetika. — Adolf Drole, železniškega kondukterja sin, 17 mes., Sv. Petra cesta št. 19, jetika.

V bolnišnici:

4. oktobra. Jovana Mavrin, gostija, 38 let, vsled srčne napake.

V bukvarni „Styria“ v Gradeu je izšel in v je v **Katoliški Bukvarni** na prodaj:

## St. Josef-Kalender

1885.

Kazalo: Alphabetisches Verzeichniss der Heiligen. — Briefpost-Bestimmungen. — Erzählungen. — Kaiserreise 1883. — Mass- und Gewichtswesen. — Postwesen. — Telegrafwesen itd.

Podobe: Sv. Jožef. — Slike cesarjevega popotovanja leta 1883. — Razne slike k povestim itd. — Med drugimi se tudi nahaja dobro zadeta slika prihodnjega knezo-škofa Ljubljanskega prečast. gosp. dr. Jakopa Misje.

Cena 40 kr., po pošti 10 kr. več.

## Zur Congrua-Frage

des

katholischen Seelsorge-Clerus in Oesterreich.

Von

J. Martini,

Welpriester.

Tretji pomnoženi in popravljeni natis, 416 strani v osmerki

1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Kakor je bilo že v „Slovenec“ naznanjeno, je spisatelj te knjige, izišle pod tujim imenom „Martini“, prečast. gosp. dr. Misja, prihodnji škof Ljubljanski. — Prečastito duhovstvo Ljubljanske škofije zna toraj to delo na novo in bolj zanimati, kakor préd, dasiravno je vsebina sama vsega pozora vredna.

K naročevanju se priporoča

**Katoliška Bukvarna v Ljubljani.**

## Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

### Z Dunaja v Trst.

| Postaje                  | Jadralni vlak | Brzovlak    | Poštni vlak   | Mešani vlak   | Osobni vlak   |
|--------------------------|---------------|-------------|---------------|---------------|---------------|
| Dunaj . . . . . Odhod    | 7:— zvečer    | 7:— zjutraj | 9:20 zvečer   | 1:30 popold.  | —             |
| Mürzzuschlag . . . . .   | 10:29 „       | 10:27 „     | 2:5 po noči   | 5:30 „        | —             |
| Gradev . . . . .         | 12:28 po noči | 1:— popold. | 6:10 zjutraj  | 9:30 zvečer   | 10:50 dopold. |
| Maribor . . . . .        | 1:49 „        | 2:27 „      | 8:20 „        | 11:41 po noči | 2:32 popold.  |
| Celje . . . . .          | 3:15 „        | 3:55 „      | 10:30 dopold. | 1:50 „        | 6:— zjutraj   |
| Laški Trg . . . . .      | — „           | 4:11 „      | 10:46 „       | 2:9 „         | 6:22 „        |
| Rimske Toplice . . . . . | — „           | 4:22 „      | 10:58 „       | 2:22 „        | 6:37 „        |
| Zidani Most . . . . .    | 3:51 zjutraj  | 4:45 „      | 11:40 „       | 2:50 „        | 7:11 „        |
| Ljubljana . . . . .      | 5:12 „        | 6:14 zvečer | 1:30 popold.  | 5:45 zjutraj  | 10:20 „       |
| Postojna . . . . .       | 6:30 „        | 7:56 „      | 3:37 „        | 7:54 „        | 1:58 po noči  |
| Nabrežina . . . . .      | 8:16 „        | 9:39 „      | 5:54 „        | 10:14 dopold. | 5:40 zjutraj  |
| Trst . . . . . Prihod    | 8:42 „        | 10:5 „      | 6:30 zvečer   | 10:50 „       | 6:30 „        |

### Iz Trsta na Dunaj.

| Postaje                  | Jadralni vlak | Brzovlak      | Poštni vlak  | Mešani vlak   | Osobni vlak    |
|--------------------------|---------------|---------------|--------------|---------------|----------------|
| Trst . . . . . Odhod     | 8:30 zvečer   | 7:— zjutraj   | 10:— dopold. | 6:30 zvečer   | 7:45 zvečer    |
| Nabrežina . . . . .      | 9:19 „        | 7:33 „        | 10:51 „      | 7:17 „        | 9:28 „         |
| Postojna . . . . .       | 10:51 „       | 9:31 dopold.  | 1:21 popold. | 9:51 „        | 1:44 po noči   |
| Ljubljana . . . . .      | 12:7 po noči  | 11:2 „        | 3:7 „        | 12:20 po noči | 5:25 zjutraj   |
| Zidani Most . . . . .    | 1:24 „        | 12:50 popold. | 4:59 „       | 2:22 „        | 8:15 „         |
| Rimske Toplice . . . . . | — „           | 1:2 „         | 5:11 „       | 2:35 „        | 8:33 „         |
| Laški Trg . . . . .      | — „           | 1:13 „        | 5:22 „       | 2:47 „        | 8:50 „         |
| Celje . . . . .          | 1:59 po noči  | 1:30 „        | 5:42 „       | 3:8 „         | 9:19 dopold.   |
| Maribor . . . . .        | 3:29 „        | 2:57 „        | 7:58 zvečer  | 5:55 zjutraj  | 12:55 popold.  |
| Gradev . . . . .         | 4:55 zjutraj  | 4:29 „        | 10:25 „      | 8:20 „        | 4:40 „         |
| Mürzzuschlag . . . . .   | 6:57 „        | 7:— zvečer    | 1:47 po noči | 11:46 dopold. | 9:35 zv. Prih. |
| Dunaj . . . . . Prihod   | 10:— „        | 10:— „        | 6:— zjutraj  | 4:3 popold.   | —              |

## Druge železnične zveze na Slovenskem.

### Št. Peter—Reka.

|                           | zjutraj | zjutraj  | zvečer |
|---------------------------|---------|----------|--------|
| Št. Peter . . . . . Odhod | 7:5     | 9:20     | 9:40   |
| Reka . . . . . Dohod      | 8:55    | 12:31    | 12:13  |
|                           | zjutraj | popoldne | zvečer |
| Reka . . . . . Odhod      | 5:45    | 4:30     | 8:15   |
| Št. Peter . . . . . Dohod | 8:12    | 7:56     | 10:20  |

### Divača—Pulj.

|                        | zjutraj | zjutraj | popoldne | zvečer  |
|------------------------|---------|---------|----------|---------|
| Divača . . . . . Odhod | 7:33    | 9:15    | 4:52     | 8:57    |
| Pulj . . . . . Dohod   | 11:—    | 1:15    | 9:46     | 12:10   |
|                        | zjutraj | zjutraj | popold.  | popold. |
| Pulj . . . . . Odhod   | 5:—     | 7:5     | 12:22    | 4:50    |
| Divača . . . . . Dohod | 8:15    | 11:46   | 4:26     | 8:22    |

### Nabrežina—Gorica.

|                           | zjutraj | zjutraj | popoldne | zvečer | zvečer |
|---------------------------|---------|---------|----------|--------|--------|
| Nabrežina . . . . . Odhod | 4:—     | 8:9     | 10:8     | 5:48   | 10:—   |
| Gorica . . . . . Dohod    | 6:40    | 9:4     | 11:23    | 6:59   | 11:37  |
|                           | zjutraj | zjutraj | popoldne | zvečer | zvečer |
| Gorica . . . . . Odhod    | 5:—     | 9:24    | 4:45     | 8:9    | 10:30  |
| Nabrežina . . . . . Dohod | 6:41    | 10:41   | 6:52     | 9:8    | —      |

### Zidani Most—Zagreb.

|                             | zjutraj | zjutraj  | popoldne | zvečer |
|-----------------------------|---------|----------|----------|--------|
| Zidani most . . . . . Odhod | 4:5     | 4:40     | 12:55    | 5:15   |
| Zagreb . . . . . Dohod      | 6:33    | 9:12     | 4:—      | 7:42   |
|                             | zjutraj | popoldne | zvečer   | zvečer |
| Zagreb . . . . . Odhod      | 8:8     | 1:15     | 6:40     | 10:10  |
| Zidani Most . . . . . Dohod | 10:59   | 4:20     | 11:20    | 1:4    |

### Pragersko—Kaniža.

|                           | zjutraj  | zjutraj | zvečer  |
|---------------------------|----------|---------|---------|
| Pragersko . . . . . Odhod | 3:35     | 9:35    | 8:10    |
| Kaniža . . . . . Dohod    | 6:17     | 1:15    | 11:35   |
|                           | popoldne | zvečer  | zjutraj |
| Kaniža . . . . . Odhod    | 2:45     | 11:20   | 5:20    |
| Pragersko . . . . . Dohod | 6:12     | 1:28    | 8:7     |

### Maribor—Celovec.

|                         | popoldne | zjutraj | po noči |
|-------------------------|----------|---------|---------|
| Maribor . . . . . Odhod | 3:—      | 9:15    | 2:5     |
| Celovec . . . . . Dohod | 7:35     | 1:52    | 5:29    |
|                         | popoldne | zjutraj | zvečer  |
| Celovec . . . . . Odhod | 1:55     | 8:5     | 11:40   |
| Maribor . . . . . Dohod | 5:58     | 12:19   | 3:—     |

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.